

ЖИТОМИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ
Кафедра «Агрономії та лісового господарства»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчальної
роботи

К.В.Боран

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ Активаци
«Загальне і меліоративне землеробство»

Галузь знань **20 «Аграрні науки і продовольства»**

Спеціальність **201 «Агрономія»**

Освітній ступінь **«Бакалавр»**

Відділення «Агрономія»

Мова навчання: **Українська**

Робоча програма з навчальної практики з дисципліни
«Загальне і меліоративне землеробство»

для студентів

галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство»

спеціальність – 201 «Агрономія»

Розробник програми: Цуман Н.В., к.с.г.н., доцент, викладач вищої категорії

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри Агрономії та лісового господарства

Протокол від «_____» _____ 20__ № _____

Зав. кафедри Агрономія та лісове господарство _____ Н.В. Цуман

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри

Протокол від «_____» _____ 20__ № _____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри

Протокол від «_____» _____ 20__ № _____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри

Протокол від «_____» _____ 20__ № _____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри

Протокол від «_____» _____ 20__ № _____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Цуман Н.В., 2025 рік
ЖАТФК

1. Опис навчальної практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань: 20«Аграрні науки і продовольство»	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність: 201 "Агрономія"	Рік підготовки:
Змістовні модулів – 5		III - й
Загальна кількість годин - 60		Семестр
	Освітній ступінь: «Бакалавр»	V - й
		Лекції
		30
		Практичні заняття
		-
		Самостійна робота
	51	
	Вид контролю: <u>поточний</u>	

2. Мета та завдання навчальної практики

Мета: Метою навчальної практики з дисципліни «Загальне і меліоративне землеробство» є формування майбутніх фахівців системи знань і умінь із наукових основ землеробства, сучасних екологічно безпечних та економічно доцільних заходів захисту сільськогосподарських культур від бур'янів, проектування раціональних сівозмін, систем ресурсозберігаючого обробітку ґрунту та протиерозійних заходів, особливостей ведення систем промислового, ґрунтозахисного, екологічного, біологічного землеробства і землеробства на забруднених територіях та меліоративних землях.

Завдання: Основним завданням практики з дисципліни «Загальне і меліоративне землеробство» є вивчення використання законів землеробства у виробництві, визначення та регулювання основних агрофізичних показників родючості ґрунту, розроблення структури посівних площ, складання схеми сівозмін та впровадження їх у виробництво, планування і проведення заходів і системи ресурсозберігаючого і ґрунтозахисного обробітку ґрунту, агротехнічні заходи щодо сівби й догляду за посівами сільськогосподарських культур і захисту ґрунтів від ерозії, розроблення та впровадження основних ланок адаптивних систем землеробства, зокрема і конкретного господарства та меліоративних с-г угіддях.

Вивчення землеробства покликане забезпечити підготовку фахівця до професійної діяльності, реалізацію на практиці системи рекомендованих заходів, спрямованих на ефективне використання землі як основного засобу виробництва, отримання сталих, біокліматично обґрунтованих врожаїв сільськогосподарських культур, підвищення родючості ґрунту за різних сучасних систем землеробства.

У результаті вивчення навчальної практики студент повинен

знати:

- Теоретичні основи та закони землеробства;
- Фактори життя рослин та методи регулювання їх у землеробстві;
- Показники родючості ґрунту їх регулювання та шляхи відтворення родючості ґрунту;
- Наукові основи сівозмін, принципи їх проектування та освоєння;
- Наукові основи, заходи, способи та системи обробітку ґрунту включаючи меліоративні землі;
- Агротехнічні вимоги до сівби сільськогосподарських культур і заходи догляду за посівами;
- Види ерозії та дефляція ґрунту і заходи їх запобігання;
- Особливості ведення землеробства та їх особливості в різних ґрунтово-кліматичних зонах включаючи меліорацію ґрунтів;
- Особливості ведення промислового (інтенсивного), екологічного, біологічного, ґрунтозахисного, точного землеробства;

вміти:

- Використовувати закони землеробства у виробництві;
- Визначати та регулювати основні агрофізичні показники родючості ґрунту;

- Визначати видовий склад бур'янів, планувати й здійснювати систему заходів захисту сільськогосподарських культур від них;
- Розробляти структуру посівних площ, складати схему сівозмін та впроваджувати їх у виробництво;
- Розробляти інформаційно-логічні моделі забур'яненості поля та обробітку ґрунту під окремі сільськогосподарські культури в різних ґрунтово-кліматичних умовах;
- Планувати та виконувати заходи й системи ресурсозберігаючого і ґрунтозахисного обробітку ґрунту, агротехнічні заходи щодо сіви й догляду за посівами сільськогосподарських культур включаючи використання меліорованих земель;
- Здійснювати агротехнічні заходи захисту ґрунту від ерозії;
- Розробляти та впроваджувати основні ланки адаптивних систем землеробства, зокрема і для конкретного господарства.

Програмні компетентності

Уміння розробити практичні рекомендації з використання результатів наукових досліджень(ФК – 10).

Навички оцінювання, інтерпретації й синтезу теоретичної інформації та практичних, виробничих і дослідних даних в галузях сільськогосподарського виробництва(ФК – 13).

Програмні результати навчальної практики

Проектно-технологічна діяльність:

Готовність застосувати кваліфіковані методологічні підходи до моделювання сортів, систем захисту рослин, прийомів технологій виробництва продукції рослинництва;

Здатність використовувати інноваційні процеси в агропромисловому комплексі при проєктуванні та реалізації екологічно-безпечних, економічно-ефективних технологій виробництва продукції рослинництва та відтворення родючості ґрунтів різних агроландшафтів;

Здатність розробляти адаптивні системи землеробства для сільськогосподарських установ і господарств;

Здатність забезпечити екологічну безпечність агроландшафтів та економічну ефективність при вирощуванні сільськогосподарських культур(ФК – 12).

Здатність сприймати ново здобуті знання і навички та інтегрувати їх з уже наявними. Здатність зорієнтуватися на рівні спеціаліста у певній вузькій області агрономії, яка лежить за межами обраної спеціалізації(ФК – 14).

Критерії оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень студентів за всіма видами навчальних робіт проводиться за *поточним* та *підсумковим* контролюями.

Для оцінювання навчальних досягнень студента впродовж семестру застосовується 4-бальна шкала з дисциплін освітньо-професійної підготовки бакалавра. Після проведення підсумкового контролю результати переводяться у 100-бальну шкалу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання

Структура навчальної дисципліни

Семестр	Кількість годин			
	Денна форма			
IV	Всього	Лекції	Практичні	Навчальна практика
	50	24	26	60

	Назва розділу, теми	Кількість годин				Навчально-методична література	Засоби діагностики	
		Всього	У тому числі					
			А.	ПР.	Лаб.			См.
1	Зм.1 Тема 1. Складання моніторингової карти забур'яненості полів.	6		6		Л – 1, С. 18-67	Тестування	
2	Зм.2 Тема 2. Аналіз системи сівозмін та стану їх освоєння в господарстві.	6		6		Л – 1, С. 98-150	Тестування	
3	Зм.3 Тема 3. Вивчення особливостей систем землеробства різних ґрунтово – кліматичних зон України.	6		6		Л – 1, С. 251-254	Тестування	
4	Зм.4 Тема 4. Система обробітку ґрунту в сівозмінах Полісся.	6		6		Л – 1, С. 86-94	Тестування	
5	Зм.5 Тема 5. Оцінювання якості обробітку ґрунту та сівби с/г культур в сівозміні.	6		6		Л – 1, С. 274-277	Тестування	
6	Тема 6. Система обробітку ґрунту меліорованих ґрунтів.	6		6		Л – 1, С. 98-150	Тестовий контроль	
7	Тема 7. Система обробітку ґрунту в сівозмінах Лісостепу.	6		6		Л – 1, С. 251	Тестовий контроль	
8	Тема 8. Аналіз системи сівозмін та стану їх освоєння в	6		6		Л – 1, С. 251	Тестовий контроль	

	господарстві зони Лісостепу							
9	Тема 9. Вивчення та аналіз особливостей систем землеробства зони Полісся.	6		6			Л – 1, С. 274-277	Тестовий контроль
10	Тема 10. Вивчення меліоративних органічних показників господарств зони Полісся і Лісостепу	6		6			Л – 1, С. 18-67	Опитування
Разом		60		60				

Тема самостійних робіт

1	Тема 1. Вивчення структурно-агрегатного складу ґрунту	11
2	Тема 2. Розробка та оцінювання технологічної ефективності системи здійснених заходів контролю бур'янів.	10
3	Тема 3. Облік актуальної і потенціальної забур'яненості полів	10
4	Тема 4. Вивчення механічного складу ґрунту найпростішими методами	10
5	Тема 5. Класифікація механічних елементів, їх хімічні та фізичні властивості.	10
Разом		51

9. Методичне забезпечення

1. Копія типової навчальної програми.
2. Робоча навчальна програма.
3. Конспект лекцій.
4. Методичні вказівки та рекомендації для виконання практичних робіт, для самостійної роботи, екзаменаційні білети, ККР.
5. Індивідуальні завдання (теми презентацій).
6. Збірник ситуаційних завдань.
7. Приклади розв'язання типових завдань.
8. Комп'ютерні програми та презентації.
9. Ілюстраційні матеріали (посібник).
10. Каталог ресурсів.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

1. Книга історії полів Сівозмін.
2. Технологічні карти вирощування с.-г. культур.
3. Матеріали моніторингу ґрунтів зони Полісся та Лісостепу.
4. Колекції гербарію малорічних та багаторічних бур'янів.
5. Колекції насіння мало річних та багаторічних бур'янів.
6. Презентаційні матеріали по біологічному землеробству на прикладі ПП «Галекс-Агро».

11. Каталог ресурсів

1. Гудзь В.П.,Рибак М.Ф., Танчик С. П. Екологічні проблеми землеробства. Житомир. 2010. 706 с.
2. Механічний обробіток ґрунту: історія, теорія, практика: [навч. посіб.] / І. Д. Примак [та ін.]; за ред. д-ра с.-г. наук, проф. І. Д. Примака. Вінниця. ТВОРИ, 2019. 425 с.
3. Носко Б. С. Шляхи підвищення родючості ґрунтів у сучасних умовах сільськогосподарського виробництва: навч. посіб. Київ. Аграрна наука, 1999. 110 с.
4. Практикум із загального та меліоративного землеробства / за ред. Будьонного Ю.В. Харків. ХНАУ. 2005. 286 с.
5. Примак І. Д. Наукові основи землеробства: навч. посіб. Київ. КВІЦ, 2008. 191 с.
6. Примак І. Д., Єщенко В. О., Манько Ю. П. Сівозміни в землеробстві України: навч. посіб. Київ. КВІЦ, 2008. 286 с.
7. Сівозміни. Підручник/С.П.Танчик, І.Д.Примак, Д.В. Літвінов, Л.В. Центилю Київ. ЦП Компринт, 2019. 365 с.